

Muotoilun valtionpalkinto Katja Tukiaiselle

Ville Hänninen

Valtion muotoilutoimikunta myönsi toukokuussa vuoden 2007 valtionpalkinnon Katja Tukiaiselle. Muotoilun valtionpalkinto on suuruudeltaan 15 000 euroa ja se myönnettiin ensimmäisen kerran sarjakuvantekijälle. Aikaisemmin nimenomaan ansioista sarjakuvapiirtäjänä on palkittu vain Timo ”Timppa” Mäkelä, joka sai taiteen valtionpalkinnon vuonna 2001.

Palkintoa luovuttaessaan opetusministeriön ylijohtaja Riitta Kaivosoja kehaisi suomalaisen sarjakuvan 1990-luvulta lähtien tapahtunutta nousua ja kuvasi samalla, miten sarjakuva on saanut vähitellen jalansijaa valtion taiteenhallinnossa. Hän viittasi Heikki Jokisen selvitykseen Tuolien välistä omalle pallille – sarjakuva valtion taidehallinnossa (OPM, 2001) ja korosti sarjakuvan pääseen sen jälkeen osalliseksi niin kirjastoapurahoista kuin vähälevikkisen laatukirjallisuuden ostotuesta. ”Tuolien välistä on päästy jos ei nyt omalla tuolille niin ainakin jakkaralle.”

Palkinnon perustelujen mukaan ”sarjakuvataiteilija Katja Tukiainen (s. 1969) on malliesimerkki suomalaisesta 2000-luvun sarjakuvantekijästä, joka liikkuu sulavasti visuaalisen kulttuurin eri alueilla pitäen kuitenkin sarjakuvaa taiteensa keskipisteenä.

Tukiainen on hyvin suomalainen sarjakuvantekijä, mikä on tehnyt hänestä myös runsaasti Euroopassa julkaistun tekijän. Suomalainen sarjakuva on samaan aikaan Tukiaisen sarjakuvauran aikana 1990-luvun lopulta alkaen noussut voimakkaan yleiseurooppalaisen kiinnostuksen kohteeksi, mikä näkyy niin Tukiaisen kuin muidenkin osalta lukuisissa näyttelyissä ja sarjojen julkaisemisessa mm. Ranskassa, Italiassa, Belgiassa ja Sveitsissä.

Taiteen maisterin tutkinnon lisäksi Tukiainen on opiskellut mm. maalausta Italiassa, hän on pitänyt perinteisiä taidenäyttelyjä, kuvittanut lastenkirjoja ja luonut mm. videotaidetta. Hän toimi myös

Kuva: Vesa Kataisto

vuosina 1999–2001 Uudenmaan taide-toimikunnan lasten ja nuorten läänintaitelijana. Sen lisäksi hän on toiminut sarjakuvaopettajana ja Maailman sarjakuvat -projektissa sarjakuvakouluttajana mm. Intiassa.

Katja Tukiainen on tutkinut sarjakuvissaan erityisesti nuorten naisten ja tyttöjen elämää (mm. Tyttöjen leikit, 1997 ja Jos olisin prinsessa, 1999) ja käsitellyt ilmaisumuodolle vieraampana aiheena mm. nuoren tytön ja tämän mummon suhdetta albumissa Tyttö ja mummo (1998). Omaelämäkerrallinen aines Tukiaisen tuotannossa (esim. Postia Intiasta, 2002) laajentuu kuitenkin ilmaisumuodon parhaan perinteen mukaisesti yleiseksi omaisuudeksi.

Katja Tukiaisen tuotantoa leimaa lämpö ja lempeys ja ymmärrys hahmoja kohtaan. Tukiaisen uusin sarjakuvakirja, Kisun ABC (2007) uudistaa perinteistä aakkoskirjaa tuomalla siihen kuvien ja sanoin kerrotun tarinan ja laajentaa näin omassa tuotannossaan sarjakuvan kohderyhmät koskemaan kaikkia ikäryhmiä pikkulapsista mummoihin.”

